

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 20/1979-80 med anledning av ltm Sven-Olof Lindfors m.fl. hemställningsmotion om åtgärder för revidering av landskapslagstiftningen om enskilda vägar.

Landstinget har över nämnda motion inbegärt lagutskottets utlåtande. Med anledning härav får utskottet värdsamt anföra följande.

Enligt 13 § 1 mom. 17p. självstyrelselagen tillkommer landstinget lagstiftningsbehörighet rörande väghållningen. Detta stadgande har enligt ett beslut av republikens president den 11 april 1963 ansetts gälla endast lagstiftning om allmänna vägar och skulle således inte tillerkänna landstinget rätt att stifta lag om enskilda vägar. På grund av landstingets behörighet att stifta lagar rörande jordbruket har landstinget dock ansetts tillkomma rätt att stifta lag om ägovägar. En sådan lag gäller i landskapet sedan år 1932 (19/32).

Den landskapslag om enskilda vägar, som landstinget antog den 3 december 1962, förordnades av presidenten att förfalla genom ovannämnda beslut på den grund att landskapslagen endast i någon mån ansågs beröra angelägenheter, beträffande vilka landstinget var behörigt att lagstifta. I vilken mån landskapslagen skulle gälla sådana områden framgår tyvärr varken av presidentens beslut eller av högsta domstolens utlåtande.

Nämnda landskapslag om enskilda vägar ansågs sålunda huvudsakligen reglera ett sådant till privaträtten hörande ämne som förbehållits riket. Dit kan åtminstone anses höra bestämmelserna i 2 kap. av rikets lag om vägrätt för en fastighet över en annan fastighets område, i 5 kap. ingående bestämmelser om vägförrättning, vilken

förrättas av förrättningsingenjör på förordnande av lantmäteribyrå. Till landskapets behörighet kan däremot ~~bland~~ annat anses höra i lagen förutsatta bestämmelser angående vägnämnds åligganden och andra stadganden hörande till kommunalförvaltningen samt bestämmelserna om statliga och kommunala bidrag för väghållningen.

Enligt utskottets uppfattning skulle således bland annat bestämmelserna i 2 och 5 kap. rikets lag om enskilda vägar vara gällande i landskapet och markägare skulle således redan nu kunna hos lantmäteribyrån anhålla om vägförrättning enligt stadgandena i denna lag. Detta förhållande innebär dock inte någon ändring av giltigheten av gällande landskapslag om ägovägar utan lagarna kan tillämpas parallellt med varandra, dock så att ägovägslagen endast gäller vägar som har betydelse för jordbruket. Utskottet är även av den uppfattningen att stadgandena i rikets lag om enskilda vägar rörande väglag och dess organ skulle vara tillämpliga på de väglag vilka grundats vid vägförrättning enligt 5 kap.

Detta förhållande är dock inte tillfredställande eftersom förrättningar enligt vardera lag samtidigt kan vara anhängiggjorda. Då det finns uppenbara fördelar med landskapslagen om ägovägar särskilt vad gäller snabbheten i förfarandet och de lägre kostnaderna därför samt den lokala förankringen i ägovägsnämndernas sammansättning borde denna lag ha utvecklats i enlighet med de beslut landstinget tidigare i liknande ärenden fattat. Men eftersom sådana åtgärder från landskapsstyrelsens sida inte blivit förverkligade anser även utskottet det nu vara motiverat att landskapsstyrelsen till förnyad prövning skulle upptaga frågan om det inte vore skäl att bringa rikets lag om enskilda vägar ikraft i form av en blankettlag och samtidigt upphäva landskapslagen om ägovägar. Den av motionärerna förutsatta kommittén skulle inte vara

nödvändig för de av utskottet nu föreslagna åtgärderna utan landskapsstyrelsen skulle kunna ge lagberedningen i uppdrag att utarbeta en framställning med sådant innehåll. På den grund har utskottet föreslagit att motionen skulle förkastas.

Med hänvisning till det anförda får utskottet föreslå

att Landstinget med förkastande av hemställningsmotionens kläm bringar innehållet i hemställningsmotionens och betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 19 mars 1980.

På lagutskottets vägnar:

Sune Carlsson
ordförande och
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordföranden Sune Carlsson, viceordföranden Erik Berg, och ledamöterna A. Häggblom, B. Häggblom och Lindfors.